

ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА
ФРАНКА
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, МЕНЕДЖМЕНТУ, МАРКЕТИНГУ ТА
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ
КУРСОВОЇ РОБОТИ З ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
«ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО
БІЗНЕСУ»**

Житомир
Видавництво Житомирського державного університету
імені Івана Франка
2022

УДК 330:640.4(072)
М 54

*Рекомендовано до друку Вченою Радою Житомирського державного університету
імені Івана Франка
(протокол № 4 від 25.03.2022 р.)*

Рецензенти:

Павлова С.І. – к.е.н., доцент кафедри економіки, менеджменту, маркетингу та готельно-ресторанної справи ЖДУ ім. І Франка;

Нестерчук І.К. – к.е.н., доцент завідувач кафедри туризму Поліського національного університету;

Хаєцька О.П. – к.е.н., доцент кафедри економіки та підприємницької діяльності факультету економіки та підприємництва Вінницького національного аграрного університету.

М 54

Методичні рекомендації та вимоги до виконання курсової роботи з освітньої компоненти «Економіка підприємств готельно-ресторанного бізнесу». Галузь знань: 24 Сфера обслуговування, спеціальності: 241 Готельно-ресторанна справа ОКР «Бакалавр». Укладачі: Павловська Л.Д., Боцян Т.В. - Житомир. 2021. – 26 с.

Методичні матеріали та вимоги до виконання курсової роботи з курсу «Економіка підприємств готельно-ресторанного бізнесу» складено відповідно до місця та значення дисципліни за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра «Готельно-ресторанна справа».

УДК 330:640.4(072)

© Житомирський державний університет ім. І. Франка, 2022

ЗМІСТ

Вступ	4
Організація та порядок виконання курсової роботи.....	4
Зміст курсової роботи.....	5
Оформлення курсової роботи та порядок її захисту.....	9
Критерії оцінювання курсової роботи.....	13
Орієнтовна тематика курсових робіт	14
Орієнтовні плани курсових робіт.....	16
Використана література.....	19
Додатки:	
Додаток А. Титульний лист.....	20
Додаток Б. Зміст.....	21
Додаток В. Порядок укладання списку літературних джерел..	22
Додаток Г. Відгук на курсову роботу.....	23
Додаток Д. Акт перевірки на унікальність тексту.....	24

ВСТУП

Навчальним планом підготовки бакалаврів галузі знань: 24 Сфера обслуговування, спеціальності: 241 Готельно-ресторанна справа передбачено виконання курсової роботи з дисципліни курсу «Економіка підприємств готельно-ресторанного бізнесу».

Згідно «Положення про курсову роботу здобувачів вищої освіти ЖДУ ім. І. Франка» написання курсової роботи сприяє розширенню та поглибленню теоретичних знань, розвитку навичок їх практичного використання, формування вмінь самостійного розв'язання конкретних професійних завдань. Допомагає здобувачу вищої освіти узагальнити і закріпити компетентності з дисципліни, навчитися здійснювати пошук та аналіз навчальної та наукової літератури, робити обґрунтовані висновки та презентувати результати своєї дослідницької роботи [1].

Курсова робота з курсу «Економіка підприємств готельно-ресторанного бізнесу» повинна бути самостійно виконаним науковим дослідженням поставленої проблеми, в якому узагальнені економічні знання, набуті в процесі вивчення дисципліни, продемонстроване вміння використовувати теорію для вирішення конкретних практичних цілей підприємств готельно-ресторанного бізнесу.

Мета курсової роботи – поглибити теоретичний аспект питань з обраної теми на основі вивчення законодавчих актів, спеціальної літератури, інформаційних видань, використання довідників, інформації зі всесвітньої мережі Інтернет; виробити вміння застосовувати набуті знання у практичному вирішенні економічних проблем підприємств готельно-ресторанного бізнесу; навчитися науково обґрунтовувати шляхи зростання ефективності використання їх обмежених матеріальних ресурсів.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Структура роботи. Курсова робота повинна бути самостійним, завершеним, логічно структурованим дослідженням та містити:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основну частину (3 розділи, по 3 підрозділи у кожному);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (баланси та річні звіти досліджуваних підприємств за 3 останні роки, таблиці та рисунки: допоміжні та великі (більше 1 сторінки) за розміром);
- акт перевірки на унікальність тексту. За достовірність відомостей, фактичного матеріалу, висновків безпосередню відповідальність несе здобувач вищої освіти – автор курсової роботи.

Протягом місяця від дати отримання теми курсової роботи

здобувач вищої освіти повинен подати науковому керівнику розгорнутий план курсової роботи, а також огляд опрацьованої літератури.

Результатом завершення написання курсової роботи здобувача вищої освіти є попереднє оцінювання керівником та її захист.

Теми курсових робіт студенти обирають за порадою викладача, враховуючи спеціалізацію та напрям діяльності підприємства готельно-ресторанного бізнесу, на прикладі якого проводиться дослідження.

Обсяг курсової роботи – приблизно **45-50 сторінок** стандартних листків (А 4) комп'ютерного тексту (інтервал 1,5 та шрифт Times New Roman –14. Поля мають такі розміри: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм).

ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Титульний аркуш є першою сторінкою курсової роботи (цей аркуш не нумерується, але враховується в загальну нумерацію) і основним джерелом бібліографічної інформації, необхідної для оброблення та пошуку документа. Оформлення титульної сторінки наведено у *додатку А*.

Далі розміщують **зміст** роботи, заголовки якого повинні відповідати їх назвам в тексті роботи (приклад оформлення змісту наведений у *додатку Б*).

У **вступі** необхідно розглянути наступні питання:

1. Актуальність теми дослідження – аргументовано довести необхідність детального розгляду саме поставленої проблеми з позиції сьогодення та важливості на перспективу.

2. Мета курсової роботи – коротко сформулювати, для чого виконується дослідження. *Наприклад*: «Вивчення учасного стану надання послуг готельно-ресторанного бізнесу та визначення шляхів зростання їх конкурентоспроможності» або «Дослідження сучасного рівня ефективності ресторану та визначення резервів її росту за сучасних умов господарювання».

3. Завдання курсової роботи визначають, виходячи з основної мети. Їх повинно бути декілька. *Наприклад* :

- ✓ вивчення теоретичних аспектів поставленої проблеми;
- ✓ дослідження сучасного стану розвитку підприємства (організації, закладу) та рівня і ефективності надання послуг готельно-ресторанного бізнесу;
- ✓ визначення основних шляхів (перелічити конкретно) зростання конкурентоспроможності продукції чи закладу в цілому.

Тобто мета роботи деталізується завданнями. Для визначення завдань доцільно скористатись планом курсової роботи.

4. Об'єкт досліджень – вказати, на прикладі якого *процесу* виконується дослідження. *Наприклад*, об'єктом дослідження є процес

оцінювання вартості підприємства (організації, закладу) з урахуванням специфіки функціонування галузі.

5. Методи досліджень – перелічити ті методи досліджень, які використовувались при виконанні курсової роботи. *Наприклад*, системного підходу, узагальнення, монографічний, розрахунково-конструктивний, прогнозування, балансовий, групування, індексний, кореляційно-регресійного, факторного аналізу тощо.

6. Матеріали, які використані при написанні курсової роботи.

Наприклад, законодавчі акти, спеціальна, довідкова література, інформаційні видання, дані з системи *Інтернет*, річні звіти та баланси підприємства *за три останні роки*.

Обсяг вступу **2–3 сторінки**.

У **першому розділі** курсової роботи потрібно викласти теоретичні аспекти досліджуваної проблеми (до трьох параграфів), навівши огляд літературних джерел, який не обов'язково повинен виділятися в окремий параграф.

Необхідно коротко розкрити зміст монографій, статей, тобто основних публікацій з даного питання, а також визначити свою позицію стосовно викладеного матеріалу. При цьому слід вказувати у квадратних дужках номер, (а при цитуванні і сторінку), який відповідає нумерації у наведеному в курсовій роботі списку літератури. *Наприклад*, Андрійчук В.Г. [2] вважає показник рентабельності продажу одним із головних для характеристики інвестицій..., або Людвіг Штріве (Німеччина) вважає, що “причини падіння обсягів виробництва зерна в Україні – це поганий інвестиційний клімат, обмежений капітал, брак або застарілість ресурсів” [24, с. 96].

Викладка змісту одного джерела не повинна перевищувати півсторінки. Літературних джерел повинно бути не менше 30.

У цьому розділі бажано використати статистичні дані по підприємствам готельно-ресторанного бізнесу в цілому по Україні (таблиці, рисунки). В кінці розділу мають бути короткі конкретні висновки.

Приблизний обсяг першого розділу – **12 сторінок**.

Другий розділ курсової роботи повинен розкривати сучасний стан розвитку досліджуваного підприємства та сучасний рівень досліджуваної проблеми.

У ***першому параграфі*** слід навести коротку економічну характеристику об'єкта дослідження. Для цього потрібно розкрити наступні питання:

- ✓ місцезнаходження об'єкта дослідження;
- ✓ спеціалізацію (навести структуру товарної продукції);
- ✓ рівень забезпеченості і ефективності використання виробничого потенціалу підприємства, тобто трудових і матеріальних ресурсів; скористатись таблицями (*їх повинно бути не менше п'яти*) і

методиками, наведеними у посібнику Павловської Л.Д. «Економіка підприємства» [2];

✓ економічну ефективність виробництва продукції підприємства в цілому.

Наступні параграфи другого розділу (2–4) виконують згідно з планом курсової роботи. При написанні цього та наступного розділу доцільно скористатись методичними порадами, наведеними у вищезгаданому навчальному посібнику.

Особливу увагу слід звернути на те, що у всіх розрахункових таблицях повинні наводитись дані не менше як за **три роки**. Бажано, щоб був використаний матеріал і за більший проміжок часу (4–5 років), а також для порівняння – дані кращих підприємств району, області, України в цілому; проведений кореляційно-регресійний аналіз, групування.

Необхідною умовою є використання таблиць та рисунків (*мінімум 3*). В кінці розділу мають бути короткі конкретні висновки.

Орієнтовний розмір другого розділу – **14 сторінок**.

Третій розділ курсової роботи повинен висвітлювати вміння студента поєднати теоретичні знання (перший розділ роботи), аналіз сучасного стану досліджуваного об'єкта та проблеми розвитку підприємства готельно-ресторанного бізнесу (другий розділ) з вмінням конкретно для даного підприємства вирішувати поставлені завдання та визначати ефективність запропонованих заходів. Цей розділ повинен мати не менше 3-х параграфів, таблиці і рисунки, розрахунки на перспективу та визначення резервів зростання ефективності готельно-ресторанного бізнесу. Бажано розрахувати точку беззбитковості, встановити тенденцію зміни найважливіших показників на перспективу. Слід звернути увагу, що прогнозні розрахунки проводяться на основі не менше, як 7 років.

В кінці розділу мають бути короткі конкретні висновки.

Орієнтовний розмір третього розділу – **17 сторінок**.

Висновки – це коротке викладення основних положень по першому, другому та третьому розділах. Висновки – по першому та другому, пропозиції – по третьому розділах. При цьому висновки загальні не повинні дослівно повторювати висновки, які вже були зроблені до кожного розділу.

Важливо чітко і конкретно, (наводячи цифри), сформулювати пропозиції щодо виробництва, оскільки саме заради цього виконується курсова робота. Пропозиції – це коротко сформульована відповідь щодо прийняття рішення відносно досліджуваної проблеми.

Орієнтовний розмір цього розділу – **3–4 сторінки**.

Список використаної літератури або **список джерел** складається із літературних джерел, які використані при написанні курсової роботи і, на які є посилання у тексті. Цей список подається у відповідності до

чинних стандартів, зразок оформлення окремих видів джерел наведено у *додатку В*.

Літературних джерел повинно бути не менше 30 (Закони України, спеціальна, методична, нормативна література, монографії, публікації у спеціальних наукових журналах за останні 2–3 роки, інформація з системи Інтернет із вказаною адресою, статистичні довідники).

Список літератури укладається в алфавітному порядку прізвищ авторів або назв книг. Зазначається автор (якщо є), назва, місце видання, видавництво, рік видання, загальна кількість сторінок у книзі.

Літературні джерела іноземною мовою подаються наприкінці загального списку, після них називають Інтернет джерела (якщо є). Якщо в роботі використані архівні джерела та правові документи, їх виділяють в окрему групу і починають ними список літератури. Відомості про джерела, включені до списку, варто давати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць.

Джерела можна розміщувати у списку одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті, в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.

Складаючи список використаних джерел в алфавітному порядку, необхідно врахувати такі умови:

1. На перше місце у списку виносяться: Конституція України, закони України, укази Президента України; постанови Верховної Ради України; постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України.

2. Решта літератури розміщується в алфавітному порядку прізвищ авторів чи перших слів назви.

Авторів-однофамільців розміщують за алфавітом їх ініціалів, а праці одного автора – за алфавітом заголовків його видань чи згідно з хронологією написання робіт.

У випадку, коли список використаних джерел оформлюється відповідно до порядку появи посилань у тексті, інформація про джерело наводиться лише один раз, незалежно від того, скільки разів з'являється посилання на це джерело у тексті. Назви використаних робіт не перекладають і подають мовою оригіналу.

Обсяг списку літератури – 2–4 сторінки.

У ***додатки*** виносяться вся інформація допоміжного характеру, що представлена у текстовій, табличній, графічній формі або у вигляді форм первинної статистичної звітності і не увійшла до складу основної частини. Обов'язковими додатками до курсової роботи є звітність підприємства за 3 роки (форма № 1 “Баланс” і форма № 2 “Звіт про фінансові результати”).

Рекомендований обсяг додатків – **не більше 20 сторінок.**

ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ ТА ПОРЯДОК ЇЇ ЗАХИСТУ

Зміст роботи має відповідати питанням теми і викладатися у логічній послідовності. Не допускаються повторення, надмірні цитування. На використанні у роботі цифрові дані, цитати, таблиці мають бути посилення із зазначенням джерел.

Курсова робота має бути літературно та технічно грамотно виконана і відповідати певним вимогам оформлення. **Курсова робота повинна мати: титульну сторінку, зміст, виклад матеріалу за планом, заключну частину – висновки і пропозиції, список використаної літератури, додатки.**

Папір та друк

Курсова робота друкується українською мовою на білому папері формату А4 (210x297 мм).

На друкованій сторінці розміщується 26-38 рядків, в кожному рядку 57-60 знаків. Поля мають такі розміри: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Текст дипломної роботи друкується шрифтом 14 розміру; міжрядковий інтервал – 1,5; абзацний відступ має становити 1,25 см, шрифт – Times New Roman.

Нумерація

Нумерація сторінок роботи повинна починатися з титульного аркушу і бути послідовною: перша сторінка – титульний аркуш (номер не ставиться), друга – зміст і т.д. Номер сторінки проставляють арабськими цифрами у правому нижньому кутку.

Заголовки

Заголовки окремих частин курсової роботи друкують великими літерами по центру жирним шрифтом. Наприклад: **ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ.** Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовку не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Кожну структурну частину курсової роботи, тобто ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ потрібно розміщувати на новій сторінці. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу, використовуючи номер розділу і порядковий номер підрозділу, між якими ставиться крапка, наприклад: 1.3 (третій підрозділ першого розділу). Потім у тому ж рядку розміщується заголовок підрозділу. З абзацу – структурні елементи: зміст, вступ, список літератури. Додатки не нумерують як розділи. Відстань між заголовками та текстом повинна становити 2 інтервали.

Ілюстрації

Текст курсової роботи ілюструють рисунками, схемами, діаграмами, таблицями. Вибір типу ілюстрації залежить від змісту матеріалу та

поставленої мети. *Всі ілюстрації та таблиці слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де їх згадано вперше або на наступній сторінці.* Якщо вони містяться на окремих сторінках роботи, їх включають до загальної нумерації сторінок. *На всі ілюстрації мають бути посилання у тексті.*

Ілюстрації позначають словом Рис. і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій у додатках. Знак № перед цифрою не ставиться. Номер ілюстрації має складатися з номера розділу і порядкового номеру ілюстрації в розділі, між якими ставиться крапка: наприклад, Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, назва і пояснювальні підписи розміщуються послідовно під ілюстрацією.

Таблиці

Таблиці нумерують послідовно (за винятком тих, що розміщені в додатках,) у межах розділу. У правому верхньому куті розміщують надпис: *Таблиця* із зазначенням її номеру, який складається з номера розділу і порядкового номеру таблиці, між якими ставиться крапка: наприклад, *Таблиця 2.4* (четверта таблиця другого розділу); порядком вказується назва таблиці, яка відтворює її зміст. У разі перенесення таблиці на іншу сторінку над подальшими частинами пишеться: *Продовження табл. 2.4.* (але краще уникати переносу таблиць на іншу сторінку).

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті таким чином, щоб її можна було читати без повороту тексту або з поворотом за годинниковою стрілкою.

Якщо всі показники таблиці мають однакові одиниці виміру, їх виносять у заголовок, якщо різні – вказують у "боковику". Позначення одиниць виміру повинно відповідати стандартам. Якщо цифрові або інші дані відсутні, то ставлять пропуск. Цифри в графах таблиці належить проставляти так, щоб відповідні розряди чисел по всій колонці були розміщені один під одним. Потрібно дотримуватись однакової кількості десятинних знаків для всіх значень цифрових величин в одній графі.

Слово «*Таблиця*» і її номер друкують курсивом 14 розміру, вирівнювання по правому краю. З наступного рядка – назва таблиці, яку розміщують по центру і друкують жирним шрифтом 14 розміру. Текст таблиці друкують шрифтом 12 розміру через одинарний інтервал.

Формули

Формули у курсивній роботі нумеруються в межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номер формул пишуть біля правого поля сторінки на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (2.1) – це перша формула другого розділу.

Пояснення значень символів, числових коефіцієнтів у формулах треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій

вони наведені у формулі, і кожне – з нового рядка. Перший рядок пояснення починається із слова "де" без двокрапки.

Рівняння і формули слід виділяти в тексті вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишати не менш як один вільний рядок. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (*) і ділення (:).

Посилання на ілюстрації оформлюють порядковим номером ілюстрації: наприклад, рис. 2.3, на формули – порядковим номером формули: наприклад, у формулі (3.1). посилання у тексті на таблиці пишуть скорочено: наприклад, у табл. 1.2. У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вживати скорочене слово "дивись": наприклад, див. табл. 1.2.

Додатки

У додатки слід включати допоміжні матеріали (баланси та річна звітність підприємств за 3 останні роки, проміжні математичні розрахунки, таблиці допоміжних цифрових даних, ілюстрації допоміжного характеру). Кожний додаток починають з нової сторінки. У правому верхньому куті пишуть слово „Додаток”. Він повинен мати тематичний заголовок. Якщо у роботі є два або більше додатків, їх послідовно нумерують великими літерами алфавіту (без знака №). *Наприклад:* Додаток А. Виняток складають літери: Г, Є, І, Й, О, Ч, Ь. Ілюстрації, таблиці, формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д. 1.2. – другий рисунок першого розділу додатка Д.

Курсова робота має бути зброшурована і знаходитись у папці.

На останній сторінці після висновків і пропозицій студент ставить свій підпис і дату написання роботи.

Оформлена курсова робота подається в деканат факультету не пізніше як за два тижні до захисту для реєстрації в журналі обліку курсових робіт.

Зареєстровані курсові роботи працівником деканату передаються на кафедру економіки, менеджменту, маркетингу і готельно-ресторанної справи.

За результатами перевірки науковий керівник подає на кафедру відгук (*Додаток Г*) та акт перевірки на унікальність тексту (*Додаток Д*) курсової роботи. У випадку негативного відгуку курсова робота повертається здобувачу вищої освіти на доопрацювання.

Рекомендовані показники оригінальності текстів для курсових робіт здобувачів вищої освіти наступні:

- понад 80% - текст письмової роботи є оригінальним (несуттєвий об'єм запозичень);

- від 60% до 80% - оригінальність тексту задовільна (несуттєвий об'єм запозичень), проте слід переконатись у наявності і правильного оформленні цитувань та посилань на використані джерела;

- від 40% до 60% - письмова робота приймається до розгляду після доопрацювання автором (авторами) та наявності і правильного оформлення цитувань та посилань на використані джерела, оскільки має значний об'єм запозичень;

- менше 40% - письмова робота до розгляду не приймається і не може бути рекомендована до друку (захисту), оскільки має суттєвий об'єм запозичень, що трактується як плагіат.

Захист курсової роботи проводиться прилюдно, у присутності комісії, в складі трьох викладачів кафедри, у тому числі й керівника курсової роботи, до початку екзаменаційної сесії згідно з розкладом.

Після проведення захисту курсової роботи, члени комісії в присутності здобувача вищої освіти виносять рішення про оцінку роботи. Курсова робота оцінюється за 100-бальною шкалою. Оцінювання курсової роботи здійснюється в два етапи: попереднє оцінювання курсової роботи керівником (ОКК) та оцінювання в ході захисту курсової роботи (Таблиця 1).

Оцінка за курсову роботу (ОК) визначається, як середнє арифметичне між оцінкою, отриманою за попереднє оцінювання курсової роботи керівником та оцінкою, отриманою здобувачем вищої освіти в ході захисту курсової роботи:

$$OK = (OKK + OKЗ) : 2,$$

де:

ОК - оцінка за курсову роботу;

ОКК - оцінка, отримана за попереднє оцінювання курсової роботи керівником;

ОКЗ - оцінка, отримана здобувачем вищої освіти в ході захисту курсової роботи.

Якщо курсова робота не подана своєчасно в деканат факультету без поважної причини, не пройшла перевірку на унікальність тексту, здобувач не з'явився на захист або науковий керівник не рекомендує її до захисту, то здобувач вищої освіти отримує за курсову роботу оцінку «незадовільно».

У такому випадку здобувач вищої освіти за рішенням комісії виконує курсову роботу за новою темою або переопрацьовує попередню роботу в термін, визначений деканом факультету. В інших випадках (хвороба, відраження, тощо) здобувач вищої освіти має право на продовження термінів семестрового контролю.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Елементи роботи, що підлягають оцінюванню	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
1.Свочасне подання завершеної роботи в деканат факультету		14
2.Якість написання у тому числі:		86:
Зміст	Наявність всіх структурних компонентів, стиль формулювання, відповідність поставленим завданням та назві роботи	8
Вступ	<ul style="list-style-type: none"> - Актуальність і постановка проблеми (виявлення суперечностей, які зумовили актуальність проблеми); - рівень розробки проблеми (констатація наявності досліджень з проблеми); - об'єкт, предмет, мета, завдання (чіткість формулювання, логічність, відповідність і взаємно відповідність); - методи дослідження, їх відповідність меті та завданням; теоретичне і практичне значення (логіка формулювання). 	14
Основна частина	<ul style="list-style-type: none"> - Глибина розкриття завдань дослідження; - доцільність і рівень використання джерел; - відповідність дослідницького матеріалу плану курсової роботи; - логіка викладу матеріалу; - наявність науково грамотно сформульованих власних думок, відповідність науковому стилю; - використання методів, задекларованих у вступі; - відповідність змісту сучасним науковим дослідженням з обраної проблеми. 	30
Висновки	<ul style="list-style-type: none"> - Відповідність логіки побудови висновків поставленим меті та завданням; - адекватність та обґрунтованість висновків. 	14
Список джерел	<ul style="list-style-type: none"> - Кількість літературних джерел; наявність сучасних актуальних джерел з досліджуваної проблеми (журнальні публікації за останні 5 років); - відповідність оформлення списку використаних джерел бібліографічним вимогам 	10
Оформлення роботи	- Відповідність вимогам до оформлення курсових робіт (шрифт, обсяг, цитування та посилання на джерела, таблиці, рисунки, додатки тощо).	10
Захист роботи	- Логічне та аргументоване викладання матеріалу;	20
	- Відображення результатів дослідження у наочних засобах, якість мультимедійної презентації;	50
	- Адекватне розуміння та правильні відповіді на запитання членів комісії.	30

Екзамен з курсу «Економіка підприємств готельно-ресторанного бізнесу» дозволяється здавати тільки після захисту курсової роботи та отримання позитивної оцінки на неї.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Економічна безпека підприємства готельно-ресторанного бізнесу та його антикризова діяльність.
2. Виробнича потужність підприємства та шляхи її зростання.
3. Інноваційне забезпечення економічного розвитку підприємства готельно-ресторанного бізнесу.
4. Удосконалення механізму ціноутворення в готельно-ресторанному бізнесі.
5. Ефективність діяльності підприємства готельно-ресторанного бізнесу.
6. Шляхи забезпечення якості продукції підприємств готельно-ресторанного бізнесу.
7. Сертифікація продукції підприємства готельно-ресторанного бізнесу.
8. Планування діяльності підприємства готельно-ресторанного бізнесу.
9. Формування та відтворення нематеріальних активів підприємства.
10. Оптимізація та обґрунтування раціонального рівня витрат підприємства готельно-ресторанного бізнесу.
11. Ефективність використання активів підприємства.
12. Ефективність використання фінансових ресурсів підприємства.
13. Фінансова стійкість підприємства готельно-ресторанного бізнесу .
14. Ліквідність та платоспроможність підприємства.
15. Економічний розвиток підприємства готельно-ресторанного бізнесу.
16. Механізм формування та резерви зростання прибутку підприємства.
17. Шляхи удосконалення інноваційної діяльності підприємства.
18. Вирішення проблеми підвищення продуктивності праці та зниження трудомісткості виробництва продукції.
19. Зростання ефективності використання трудових ресурсів підприємства.
20. Зростання ефективності використання енергетичних ресурсів підприємства готельно-ресторанного бізнесу.
21. Оцінка ефективності інвестиційного проекту підприємства.
22. Підвищення конкурентоспроможності підприємства готельно-ресторанного бізнесу.
23. Зростання ефективності виробничого потенціалу підприємства.
24. Рентабельність як основна економічна категорія діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу

25. Резерви зниження собівартості послуг підприємства готельно-ресторанного бізнесу.
26. Економічне обґрунтування зростання ефективності надання послуг підприємством готельно-ресторанного бізнесу на перспективу.
27. Інвестиційна діяльність підприємств готельно-ресторанного бізнесу району та обґрунтування заходів щодо її активізації.
28. Діагностика фінансово-економічного становища підприємства готельно-ресторанного бізнесу та обґрунтування заходів щодо її активізації.
29. Перспективний аналіз та шляхи зростання ефективності інфраструктури підприємства.
30. Шляхи зниження трудомісткості виробництва продукції готельно-ресторанного бізнесу.
31. Підвищення економічної ефективності використання трудового потенціалу підприємства.
32. Ефективність використання оборотного капіталу підприємства готельно-ресторанного бізнесу і шляхи її зростання.
33. Шляхи зростання ефективності відтворення та використання основних виробничих фондів підприємства.
34. Цінова конкурентоспроможність надання послуг підприємством готельно-ресторанного бізнесу та шляхи її зростання.
35. Економічна ефективність ресурсного потенціалу підприємств району (області) готельно-ресторанного бізнесу.
36. Якість продукції (робіт) та обґрунтування заходів щодо її підвищення.
37. Оцінка ринкової позиції підприємства готельно-ресторанного бізнесу і обґрунтування заходів щодо її зміцнення.
38. Доходність підприємства готельно-ресторанного бізнесу та шляхи її зростання.
39. Євроінтеграційний напрямок розвитку підприємств готельно-ресторанного бізнесу району (області).
40. Ефективність використання поновлюваних джерел енергії у підприємствах готельно-ресторанного бізнесу.
41. Інвестиційне забезпечення економічного розвитку підприємства готельно-ресторанного бізнесу.
42. Планування доходів підприємства готельно-ресторанного бізнесу.
43. Розробка і реалізація програми (бізнес-проекту) трансформації підприємства готельно-ресторанного бізнесу.
- 44.** Пріоритети забезпечення економічного розвитку підприємства готельно-ресторанного бізнесу.

ОРИЄНТОВНІ ПЛАНИ КУРСОВИХ РОБІТ

Тема:

«ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ»

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Теоретичні засади ефективності функціонування підприємства

1.1. Сутність та економічний зміст ефективності функціонування підприємства

1.2. Об'єктивна необхідність підвищення ефективності діяльності підприємства готельно-ресторанного бізнесу та її показники

1.3. Проблеми підвищення економічної ефективності готельно-ресторанного бізнесу за сучасних умов

РОЗДІЛ 2. Оцінювання ефективності функціонування підприємства готельно-ресторанного бізнесу

2.1. Організаційно-економічна діяльність підприємства

2.2. Аналіз ефективності використання виробничого потенціалу підприємства

2.3. Прибутковість та рентабельність господарської діяльності

РОЗДІЛ 3. Основні напрями та шляхи підвищення ефективності функціонування підприємства

3.1. Резерви зниження собівартості продукції підприємства

3.2. Впровадження сучасних технологій виробництва продукції

3.3. Розрахунок економічного ефекту від впровадження запропонованих заходів

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДОДАТКИ

Тема:

«РЕЗЕРВИ ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ НАДАННЯ ПОСЛУГ ПІДПРИЄМСТВА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ»

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Постановка проблеми та її теоретичні аспекти

1.1. Поняття собівартості та витрат підприємства. Елементи витрат при виробництві продукції

1.2. Об'єктивна необхідність зниження собівартості продукції підприємств готельно-ресторанного бізнесу.

1.3. Методика визначення собівартості продукції.

РОЗДІЛ 2. Сучасний рівень собівартості продукції досліджуваного підприємства

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства

2.2. Сучасний рівень собівартості виробництва продукції (надання послуг) підприємства

2.3. Факторний аналіз собівартості

РОЗДІЛ 3. Резерви зниження собівартості виробництва продукції підприємства

3.1. Технологічні фактори зниження собівартості виробництва

3.2. Удосконалення технічної оснащеності підприємства і зниження трудомісткості виробництва

3.3. Шляхи зниження собівартості виробництва продукції з врахуванням особливостей галузі готельно-ресторанного бізнесу

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДОДАТКИ

Тема:
**«ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ
ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ І ЗНИЖЕННЯ ТРУДОМІСТКОСТІ
НАДАННЯ ПОСЛУГ ПІДПРИЄМСТВА ГОТЕЛЬНО-
РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ»**

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Суть продуктивності праці і її роль у розвитку галузі в сучасних умовах

1.1. Суть і значення продуктивності праці у галузі

1.2. Показники продуктивності праці та методика їх визначення

1.3. Особливості вирішення проблеми підвищення продуктивності праці підприємств готельно-ресторанного бізнесу

РОЗДІЛ 2. Сучасний рівень продуктивності праці у підприємстві

2.1. Організаційно-економічна та соціальна характеристика господарської діяльності підприємства

2.2. Досягнутий рівень продуктивності праці

2.3. Факторний аналіз продуктивності праці

РОЗДІЛ 3. Вирішення проблеми підвищення продуктивності праці і зниження трудомісткості продукції

3.1. Впровадження досягнень НТП як фактор підвищення продуктивності праці

3.2. Соціальні фактори зростання продуктивності праці та зниження трудомісткості

3.3. Прогнозування продуктивності праці та трудомісткості виробництва основних видів продукції (надання послуг)

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДОДАТКИ

Тема:
**«ЗРОСТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧОГО
ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО
БІЗНЕСУ»**

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Теоретичні аспекти проблеми

1.1. Поняття виробничого потенціалу та необхідність підвищення його економічної ефективності

1.2. Показники ефективності використання виробничого потенціалу

1.3. Особливості використання виробничого потенціалу підприємств готельно-ресторанного бізнесу в умовах кризи

РОЗДІЛ 2. Сучасний рівень ефективності використання виробничого потенціалу підприємства

2.1. Економічна та соціальна характеристика підприємства

2.2. Склад трудового потенціалу і ефективність його використання

2.3. Матеріально-грошові ресурси та ефективність їх використання

РОЗДІЛ 3. Шляхи зростання ефективності виробничого потенціалу

3.1. Основні напрямки раціонального використання трудового потенціалу

3.2. Резерви зростання ефективності використання основних виробничих фондів

3.3. Запровадження досвіду зарубіжних країн щодо зростання економічної ефективності виробничого потенціалу підприємств готельно-ресторанного бізнесу

3.4. Економічна ефективність запропонованих заходів

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДОДАТКИ

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Положення про курсову роботу здобувачів вищої освіти ЖДУ ім. І. Франка. URL: <https://zu.edu.ua/> (Дата звернення 01.12.2021 р.)
2. Павловська Л.Д. Економіка підприємств: навч. посібн. Житомир: ЖНАЕУ, 2011. – 612 с.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, МЕНЕДЖМЕНТУ, МАРКЕТИНГУ І ГОТЕЛЬНО-
РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

КУРСОВА РОБОТА

з економіки підприємств готельно-ресторанного бізнесу
на тему:

(тема курсової роботи: Times New Roman 16, напівжирний)

Реєстраційний № _____
Дата здачі _____

Здобувача вищої освіти
_____ Курсу _____ групи
_____ форми навчання
Спеціальності _____

(ППІ здобувана вищої освіти)
Науковий керівник

(вчене звання та науковий ступінь керівника)

_____ (Ім'я, Прізвище керівника)

Оцінка

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ ECTS

Члени комісії _____
(підпис)

_____ (підпис) (ППІ)
(ППІ)

Члени комісії _____
(підпис)

_____ (підпис) (ППІ)
(ППІ)

Члени комісії _____
(підпис)

_____ (підпис) (ППІ)
(ППІ)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. НАЗВА РОЗДІЛУ.....	6
1.1. Назва підрозділу.....	6
1.2. Назва підрозділу.....	10
1.3. Назва підрозділу.....	15
Висновки до розділу 1	20
РОЗДІЛ 2. НАЗВА РОЗДІЛУ.....	22
3.1. Назва підрозділу.....	25
3.2. Назва підрозділу	30
3.3. Назва підрозділу.....	35
Висновки до розділу 2.....	39
РОЗДІЛ 3. НАЗВА РОЗДІЛУ.....	41
3.1. Назва підрозділу.....	41
3.2. Назва підрозділу.....	44
3.3. Назва підрозділу.....	48
Висновки до розділу 3	50
ВИСНОВКИ	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	54
ДОДАТКИ	57

Порядок укладання списку літературних джерел

Опис літературних джерел подається мовою оригіналу.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Один автор	1. Андріяш В. Державна етнополітика України в умовах глобалізації. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 328 с. 2. Краснова М. В. Договори в екологічному праві України : навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Алерта, 2012. 216 с. 3. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
Два автори	1. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 2. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	1. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 2. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири і більше	1. Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження : монографія. Харків : Юрайт, 2013. 288 с. 2. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінальновиконавче право України : навч. посіб. / ред. А. Х. Степанюк. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 624 с.
Без автора	1. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с. 2. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.
Багатотомні видання	1. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Київ : Ін Юре, 2007. Кн. 1 : Теоретичні засади та історія української кримінології. 424 с. 2. Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології : вибр. твори. Київ : Рад. шк., 1983. Т. 1. 480 с.
Матеріали конференцій	Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науковопопулярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.
Словники	Великий тлумачний словник української мови. К.: ВТФ «Перун», 2001. — 1440 с.
Законодавчі та нормативні акти	Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i> . 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.
Стандарти	ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04- 01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.
Дисертації	Євдоченко О.О. Європейське бізнес-середовище в розвитку міжнародної економічної діяльності : дис... канд. екон. наук : 08.05.01 / Київський національний економічний ун-т. Київ, 2005. 235 с.
Статистичні довідники	Статистичний щорічник Житомирської області за 2002 рік. За ред. Л.О.Рижкової. Ж.: Головне управління статистики у Житомирській області, 2003. — 448 с.
Автореферат	Сотниченко Л. Механізм забезпечення економічної стійкості судноплавних компаній: автореф. дис. автореф. дис. ...канд. екон. наук : 12.00.03 Харків, 2004. — 18 с.
Періодичні видання	1. Кармазіна М., Могилевець О. Становлення і розвиток порівняльної методології в політичних дослідженнях. <i>Політичний менеджмент</i> . 2006. № 5. С. 3–17. 2. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe ₂ : ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i> . 2016. Vol. 19, No 1. P. 98– 108.
Електронний ресурс	Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua/ (дата звернення: 12.10.2017).

ВІДГУК

на курсову роботу

здобувача вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності _____ групи _____ денної/ заочної форми навчання _____ факультету Житомирського державного університету імені Івана Франка

на тему: « _____ »

з _____
(назва курсової роботи, відповідно до навчального плану)

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

Реєстраційний № _____ Дата здачі _____ 202_ року

Обґрунтованість актуальності та новизни обраної теми, повнота визначення мети і завдань дослідження, спрямованість роботи на практичне застосування вивченого теоретичного матеріалу.

Науково-теоретичний рівень змісту роботи, ступінь досягнення поставлених завдань у висновках

Ступінь самостійності проведеного дослідження, оригінальність наукового тексту

Дотримання норм оформлення роботи, наукового стилю викладення матеріалу

Рекомендована оцінка:

За національною шкалою _____

Кількість балів за 100 бальною шкалою _____ ECTS _____

Висновок: _____
(курсова робота рекомендована / не рекомендована до захисту)

Науковий керівник _____
(підпис) (ПІП)

Акт
перевірки на унікальність тексту курсової роботи здобувача вищої
освіти, проведений керівником

Відповідно до даних програми _____ файл _____

(«_____

_____

_____»,

Автор(и): _____

_____)

містить _____ унікального тексту.

Перевірку здійснив: _____

(ПП)

Дата перевірки: «_» 20__р.

Навчальне видання

**ПАВЛОВСЬКА Людмила Денисівна
БОЦЯН Тетяна Вікторівна**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ
КУРСОВОЇ РОБОТИ З ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
«ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО
БІЗНЕСУ»**

Галузь знань: 24 Сфера обслуговування,
спеціальність: 241 Готельно-ресторанна справа
ОКР «Бакалавр»

Надруковано з оригінал-макета автора

Підписано до друку _____. Формат 60x90/16. Ум. друк. арк. 1.05.
Обл. вид. арк. 1.2. Друк різнографічний.
Гарнітура Times New Roman. Зам. 19. Наклад 100.

Видавництво Житомирського державного університету
імені Івана Франка

Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія ЖТ №10 від 07.12.04 р.
м. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 40
електронна пошта (E-mail): zu@zu.edu.ua